STAATSCOURANT
Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.
Nr. 31133
16 september 2026

Regeling van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, van 15 september 2026, nr. IENW/BSK-2026/160909, houdende tijdelijke regels voor de subsidiëring van voorbereidings- en realisatieprojecten voor de commerciële productie in Nederland van geavanceerde bioSAF en van e-SAF voor de luchtvaart (Tijdelijke subsidieregeling Stimulering Duurzame Luchtvaartbrandstoffen) (KetenID WGK0028789)

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,

Gelet op artikel 3, eerste lid, onderdeel e, van de Kaderwet subsidies I en M en de artikelen 4, 5, tweede lid, 6, zesde lid, 8, eerste en tweede lid, 9, 10, tweede lid, 13, 15, vierde en vijfde lid, 22, tweede lid, 23, derde en vijfde lid, van het Kaderbesluit subsidies I en M;

Besluit:

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze regeling wordt verstaan onder:
• *CEEAG:* Climate, Energy and Environmental Aid Guidelines, Richtsnoeren staatssteun ten behoeve van klimaat, milieubescherming en energie 2022 (2022/C 80/01);
• *CISAF:* Clean Industrial Deal State Aid Framework, Kader voor staatssteunmaatregelen ter ondersteuning van de Clean Industrial Deal (C/2025/3602);
• *e-SAF:* luchtvaartbrandstof die voldoet aan een van de productiepaden van ASTM D7566 en voldoet aan de definitie van "hernieuwbare vloeibare en gasvormige vervoersbrandstoffen van niet-biologische oorsprong" zoals beschreven in de Richtlijn hernieuwbare energie;
• *FEED (Front-End Engineering and Design) studie:* technische en procesontwerpstudies en overige voorbereidende engineeringactiviteiten die noodzakelijk zijn voor het onderbouwen van een investeringsbeslissing;
• *geavanceerde bioSAF:* luchtvaartbrandstof die voldoet aan een van de productiepaden van ASTM D7566, met uitzondering van ASTM D7566 Annex A2 en Annex A7, en voldoet aan de definitie van 'geavanceerde biobrandstof' zoals beschreven in de Richtlijn hernieuwbare energie;
• *HEFA:* Hydrotreated Esters and Fatty Acids, luchtvaartbrandstof geproduceerd van biologisch afval, zoals gebruikt frituurvet en oliën;
• *Kaderbesluit:* Kaderbesluit subsidies I en M;
• *kleine onderneming:* een onderneming die voldoet aan de criteria voor een kleine onderneming als bedoeld in de aanbeveling van de Commissie van 6 mei 2003;
• *middelgrote onderneming:* een onderneming die voldoet aan de criteria voor een middelgrote onderneming als bedoeld in de aanbeveling van de Commissie van 6 mei 2003;
• *minister:* Minister van Infrastructuur en Waterstaat;
• *pilotproject:* een project gericht op het testen van nieuwe technologie, met als primair doel het verbeteren van de technologie;
• *project:* realisatieproject en voorbereidingsproject;
• *projectmijlpaal:* een concreet, toetsbaar en tijdgebonden tussenresultaat binnen het project;
• *realisatieproject:* een samenhangend geheel van activiteiten resulterend in de bouw of uitbreiding van een productiefaciliteit voor duurzame luchtvaartbrandstoffen op een specifieke locatie, met inbegrip van de daarbij behorende technische installaties, procesonderdelen en ondersteunende infrastructuur die functioneel met elkaar samenhangen;
• *Richtlijn hernieuwbare energie:* richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen (PbEU 2018, L 328);
• *RVO:* Rijksdienst voor Ondernemend Nederland;
• *SAF:* Sustainable Aviation Fuels, duurzame luchtvaartbrandstoffen;
• *SAF-projectontwikkelaar:* een onderneming of samenwerkingsverband van meerdere ondernemingen met rechtspersoonlijkheid, gericht op de ontwikkeling, bouw en exploitatie van een productiefaciliteit voor de productie van duurzame luchtvaartbrandstoffen in Nederland, en die hiervoor subsidie aanvraagt;
• *voorbereidingsproject:* een samenhangend geheel van activiteiten gericht op het uitvoeren van voorbereidende studies, in aanloop naar een mogelijk realisatieproject.

Artikel 2. Doel van de regeling

Deze regeling heeft als doel het stimuleren van voorbereidings- en realisatieprojecten voor de commerciële productie in Nederland van geavanceerde bioSAF en van e-SAF voor de luchtvaart, door het verminderen van financiële en technologische belemmeringen die de totstandkoming van dergelijke projecten beperken en die voortvloeien uit de hoge investeringskosten, technologische risico's en onzekerheid over toekomstige marktomstandigheden.

Artikel 3. Subsidiabele activiteiten

1. De minister verstrekt op aanvraag subsidie aan een SAF-projectontwikkelaar voor een voorbereidings- of realisatieproject dat bijdraagt aan de realisatie van een SAF-productiefaciliteit in Nederland. Subsidie wordt uitsluitend verstrekt voor voorbereidings- of realisatieprojecten die betrekking hebben op één van de volgende typen SAF:
   a. e-SAF; of
   b. geavanceerde bioSAF.

2. De subsidie heeft slechts betrekking op een van beide typen SAF zoals beschreven in het eerste lid, waarbij het type SAF dat 51% of meer van het gehele verwachte SAF-productievolume van de productiefaciliteit omvat, bepalend is voor de vaststelling van het type SAF waarop de subsidie betrekking heeft.

3. Voor de in het eerste lid bedoelde typen SAF kan subsidie worden verstrekt voor de volgende activiteiten:
   a. een voorbereidingsproject, in overeenstemming met titel 4.13 van de CEEAG:
      i. het uitvoeren van voorbereidende studies die noodzakelijk zijn voor de voorbereiding van een investeringsbeslissing met betrekking tot een productiefaciliteit voor geavanceerde bioSAF of e-SAF, in hoofdzaak 'front-end engineering and design' (FEED) studies;
   b. een realisatieproject, in overeenstemming met titel 4.1 van de CISAF:
      i. de realisatie van een productiefaciliteit voor de productie van geavanceerde bioSAF of e-SAF voor de luchtvaart, voor zover dit geen betrekking heeft op de realisatie van een elektrolyse installatie voor waterstofproductie;
      ii. de uitbreiding, conversie of aanpassing van een bestaande industriële productiefaciliteit ten behoeve van de productie van bioSAF of e-SAF, voor zover dit geen betrekking heeft op de uitbreiding, conversie of aanpassing van een elektrolyse installatie voor waterstofproductie;
      iii. de aanleg, installatie of integratie van procesinstallaties, technische systemen en ondersteunende infrastructuur die noodzakelijk zijn voor de productie van bioSAF of e-SAF, met inbegrip van engineeringactiviteiten die rechtstreeks verband houden met de realisatie van de productiefaciliteit, met uitzondering van het uitvoeren van een FEED-studie; of
      iv. activiteiten die noodzakelijk zijn voor het testen, in bedrijf stellen en operationeel maken van de productiefaciliteit.

4. Voor subsidie komen de gemaakte kosten in aanmerking die direct verbonden zijn met de uitvoering van de activiteiten bedoeld in het derde lid. Voor loonkosten geldt een forfaitair uurtarief van 80 euro, in overeenstemming met artikel 7, tweede lid, onderdeel c, van het Kaderbesluit.

5. Voor de activiteiten, bedoeld in artikel 3, derde lid, onderdeel a, komen de volgende kosten niet voor subsidie in aanmerking:
   a. projectkosten die zijn gemaakt vóór de indiening van de subsidieaanvraag;
   b. onderzoeken en adviesdiensten die een doorlopende of terugkerende activiteit van de aanvrager vormen, of die verband houden met de reguliere bedrijfskosten van de aanvrager, waaronder:
      i. het voorbereiden van vergunningsaanvragen;
      ii. het selecteren van leveranciers en licentiegevers; of
      iii. activiteiten die uitsluitend zijn gericht op de interne besluitvorming van de aanvrager over de vraag of het project wordt gerealiseerd.

6. Per openstellingsronde wordt per aanvrager voor een voorbereidings- of realisatieproject één beschikking tot subsidieverlening afgegeven, respectievelijk voor activiteiten als bedoeld in het derde lid, onderdeel a, of voor activiteiten als bedoeld in het derde lid, onderdeel b.

Artikel 4. Subsidieplafond en steunintensiteit

1. Voor voorbereidings- en realisatieprojecten voor e-SAF, als bedoeld in artikel 3, derde lid, is ten hoogste € 205.402.000 beschikbaar.

2. De subsidie per aanvraag voor een project voor e-SAF bedraagt ten hoogste € 205.402.000.

3. Voor voorbereidings- en realisatieprojecten voor geavanceerde bioSAF, als bedoeld in artikel 3, derde lid, is ten hoogste € 84.594.000 beschikbaar.

4. De subsidie per aanvraag voor een project voor geavanceerde bioSAF bedraagt ten hoogste € 84.594.000.

5. De subsidie per aanvraag voor de activiteiten, bedoeld in artikel 3, derde lid, onderdeel a, bedraagt ten hoogste 60% van de subsidiabele kosten van het project, waarbij de steunintensiteit met 20 procentpunten wordt verhoogd voor steun aan kleine ondernemingen en met 10 procentpunten voor steun aan middelgrote ondernemingen.

6. De subsidie per aanvraag voor de activiteiten, bedoeld in artikel 3, derde lid, onderdeel b, bedraagt ten hoogste 45% van de subsidiabele kosten van het project, waarbij de steunintensiteit met 20 procentpunten wordt verhoogd voor steun aan kleine ondernemingen en met 10 procentpunten voor steun aan middelgrote ondernemingen.

7. De subsidieverlening voor een voorbereidingsproject wordt gerechtvaardigd op basis van titel 4.13 van de Richtsnoeren staatssteun ten behoeve van klimaat, milieubescherming en energie 2022.

8. De subsidieverlening voor een realisatieproject wordt gerechtvaardigd op basis van het Kader voor staatssteunmaatregelen ter ondersteuning van de Clean Industrial Deal, specifiek titel 4.1.

Artikel 5. Aanvraag

1. Een subsidieaanvraag wordt ingediend met gebruikmaking van een door de minister beschikbaar gesteld formulier.

2. Naast het in eerste lid genoemde formulier worden bij de subsidieaanvraag bijlagen ten behoeve van de beoordeling ingediend. Het aanvraagformulier en de bijlagen vormen gezamenlijk de aanvraag.

3. Onverminderd artikel 10 van het Kaderbesluit bevat een aanvraag voor subsidie ten minste:
   a. een projectplan waarin minimaal de gegevens en bescheiden bedoeld in artikel 10, vierde lid, onderdelen a, b en d, van het Kaderbesluit verwerkt worden;
   b. een voorgestelde mijlpalenbegroting met daarin drie zelf gekozen projectmijlpalen, inclusief een omschrijving van het beoogde resultaat, een streefdatum voor het behalen van elk van de drie projectmijlpalen, en een liquiditeitsbehoefte per projectmijlpaal, in lijn met de maximale voorschotten per betalingstermijn;
   c. een kennisverspreidingsplan;
   d. een financieringsplan, waarin minimaal de financiering van het eigen aandeel van de aanvrager onderbouwd wordt;
   e. een verklaring dat de aanvrager geen onderneming in moeilijkheden is, overeenkomstig de definitie in de Richtsnoeren inzake reddings- en herstructureringssteun, inclusief een ingevuld door de minister beschikbaar gesteld beslisschema;
   f. een juridische organisatiestructuur van de groep waartoe de subsidieaanvrager behoort waaruit de aandelenverhouding of de afwijkende overwegende zeggenschap blijkt en de enkelvoudige jaarrapporten of geconsolideerde jaarrapporten van de in die groep verbonden ondernemingen die gebruikt zijn voor de invulling van het beslisschema, overeenkomstig de definitie in de Richtsnoeren inzake reddings- en herstructureringssteun;
   g. een intentieverklaring voor de inkoop van grondstoffen zoals methanol, en de afzet van SAF in het geval de aanvraag betrekking heeft op de activiteiten, bedoeld in artikel 3, derde lid, onderdeel b;
   h. een verklaring dat de in de productie-installatie te produceren SAF voldoen aan bijlage IX, deel A van de Richtlijn hernieuwbare energie en aan de criteria inzake duurzaamheid en broeikasgasemissiereductie, bedoeld in artikel 29 van de Richtlijn hernieuwbare energie, in het geval de aanvraag betrekking heeft op een realisatieproject voor de productie van geavanceerde bioSAF; en
   i. een verklaring dat de in de productie-installatie te produceren SAF afkomstig zijn van andere hernieuwbare bronnen dan biomassa, en voldoen aan de criteria inzake duurzaamheid en broeikasgasemissiereductie, bedoeld in artikel 29 bis van de Richtlijn hernieuwbare energie, in het geval de aanvraag betrekking heeft op een realisatieproject voor de productie van e-SAF.

4. Een subsidieaanvraag als bedoeld in artikel 3, eerste lid, onderdeel a, bedoelde activiteit voor e-SAF, kan in de eerste openstellingsronde van 2026 bij de RVO worden ingediend in de periode

van 3 november 2026, 09.00 uur tot en met 24 november 2026, 17.00 uur.

5. De minister kan voor e-SAF en geavanceerde bioSAF projecten gedurende een periode van vijf jaar maximaal vijf openstellingsrondes vaststellen. Een volgende openstellingsronde wordt uitsluitend vastgesteld indien na de voorafgaande openstellingsronde voldoende van het voor deze regeling beschikbare budget resteert. De minister maakt een openstellingsronde bekend in de Staatscourant vóór de aanvang van het tijdvak waarvoor de aanvraagperioden worden vastgesteld. Een openstellingsronde vangt in ieder geval aan op de eerste werkdag van november van het betreffende jaar.

Artikel 6. Verdeling van de subsidie

1. De minister verdeelt de beschikbare subsidiegelden op volgorde van binnenkomst van de aanvragen.

2. Wanneer op één dag meer volledige aanvragen worden ontvangen dan het beschikbare budget toelaat, wordt de volgorde van behandeling bepaald door middel van loting.

Artikel 7. Afwijzingsgronden

1. Onverminderd de artikelen 11 en 12 van het Kaderbesluit wordt een subsidieaanvraag afgewezen indien:
   a. er onvoldoende vertrouwen is in de kwaliteit van het voorbereidings- of realisatieproject, blijkend uit de uitwerking van aanpak en methodiek, de omgang met risico's, de uitvoerbaarheid, de deelnemende partijen of de mate waarin de beschikbare middelen effectief en efficiënt worden ingezet;
   b. het voorbereidings- of realisatieproject gebruik maakt van de technologieroute HEFA;
   c. de aanvrager een onderneming in moeilijkheden is, overeenkomstig de definitie in de Richtsnoeren inzake reddings- en herstructureringssteun;
   d. de aanvrager is reeds gestart met de activiteiten waarvoor subsidie wordt aangevraagd, of vóór indiening van de aanvraag onomkeerbare juridische verplichtingen aangegaan voor de uitvoering van deze activiteiten;
   e. het plan dat betrekking heeft op de wijze waarop de kennisverspreiding plaatsvindt, van onvoldoende kwaliteit is;
   f. er een bevel tot terugvordering uitstaat ingevolge een eerder Commissiebesluit waarbij de steun onrechtmatig en met de interne markt onverenigbaar is verklaard.

2. Onverminderd het eerste lid, wordt een subsidieaanvraag voor de activiteiten, bedoeld in artikel 3, derde lid, onderdeel a, afgewezen indien:
   a. het aangevraagde subsidiebedrag lager is dan of gelijk is aan € 4.000.000;
   b. er sprake is van ongeoorloofde cumulatie van steun als bedoeld in de CEEAG;
   c. de aanvraag voor het voorbereidingsproject niet voldoet aan de in CEEAG gestelde voorwaarden.

3. Onverminderd het eerste lid, wordt een subsidieaanvraag voor de activiteiten, bedoeld in artikel 3, derde lid, onderdeel b, afgewezen indien:
   a. er sprake is van een pilotproject;
   b. er sprake is van ongeoorloofde cumulatie van steun als bedoeld in de CISAF;
   c. de aanvraag voor het realisatieproject niet voldoet aan de in CISAF gestelde voorwaarden.

Artikel 8. Algemene verplichtingen subsidieontvanger

1. De subsidieontvanger die op het tijdstip van de verlening van de subsidie geen vaste vestigingsplaats of dochteronderneming in Nederland heeft, draagt er zorg voor dat hij voor de eerste voorschotbetaling een vaste vestigingsplaats of dochteronderneming in Nederland heeft.

2. De subsidieontvanger is verplicht binnen zes maanden na de subsidieverlening met de uitvoering van het project te starten.

3. De subsidieontvanger is verplicht vanaf het moment van subsidieverlening elk jaar een voortgangsrapportage in te dienen. Aanvullend hierop is de subsidieontvanger verplicht vanaf het moment van subsidieverlening aan het einde van elk kwartaal een actualisatie van de financiën en de planning in te dienen.

4. De subsidieontvanger is verplicht op verzoek van de minister nadere toelichting te geven op de voortgangsrapportages indien daar naar het oordeel van de minister aanleiding toe is.

5. Een voorbereidingsproject wordt binnen twee jaar (24 maanden) na de start van het project afgerond. De minister kan deze termijn op aanvraag van de subsidieontvanger verlengen.

6. Een realisatieproject voor de productie van geavanceerde bioSAF wordt binnen vier jaar (48 maanden) na de start van het project voltooid en gebruiksklaar gemaakt.

7. Voor een realisatieproject, bedoeld in het zesde lid, geldt dat indien de eerste projectmijlpaal zoals opgenomen in de beschikking tot subsidieverlening, niet binnen tweemaal de daarvoor in de beschikking vastgestelde termijn wordt behaald, kan de minister de subsidieverlening geheel of gedeeltelijk intrekken.

8. Indien een realisatieproject, bedoeld in het zesde lid, niet binnen de in het zesde lid genoemde termijn wordt voltooid, wordt het subsidiebedrag, op basis van de daadwerkelijk gemaakte kosten, bij de vaststelling verlaagd overeenkomstig de volgende percentages van het vast te stellen subsidiebedrag:
   a. 1% bij vertraging tot en met 6 maanden;
   b. 5% bij vertraging van langer dan 6, en tot en met 12 maanden;
   c. 10% bij vertraging van langer dan 12, en tot en met 24 maanden;
   d. 20% bij vertraging van langer dan 24, en tot en met 36 maanden;
   e. 25% bij vertraging van langer dan 36 maanden.

9. Het zevende en achtste lid zijn niet van toepassing wanneer er sprake is van bijzondere omstandigheden die buiten de controle liggen van de aanvrager en waarvan de gevolgen ondanks alle voorzorgsmaatregelen niet konden worden vermeden.

10. De subsidieontvanger is verplicht medewerking te verlenen aan controles die kunnen worden uitgevoerd door de RVO, waaronder administratieve controles, inhoudelijke beoordelingen en controles ter plaatse.

Artikel 9. Productieverplichtingen en verificatie

1. De subsidieontvanger van een realisatieproject is verplicht de productiefaciliteit gedurende 120 maanden na de datum van inbedrijfstelling in bedrijf te houden en gedurende deze periode duurzame luchtvaartbrandstoffen te produceren. Dit geldt vanaf de datum waarop de productiefaciliteit voor het eerste operationeel is en op structurele wijze het productieproces waarvoor subsidie is verleend kan uitvoeren.

2. De subsidieontvanger houdt gedurende de in het eerste lid bedoelde periode een administratie bij en verstrekt jaarlijks aan de minister een opgave van de relevante gegevens over het afgelopen boekjaar, voorzien van onafhankelijke beoordeling. Uit deze opgave blijkt ten minste het volgende:
   a. het totale volume geproduceerde brandstoffen van het afgelopen boekjaar, in kiloton;
   b. het volume geproduceerde e-SAF, als onderdeel van het totaal, in kiloton;
   c. het volume geproduceerde geavanceerde bioSAF, als onderdeel van het totaal, in kiloton;
   d. het volume geproduceerde koolstofarme brandstoffen, als onderdeel van het totaal, in kiloton;
   e. volume overige brandstoffen, als onderdeel van het totaal, in kton, inclusief aanduiding van het type brandstof.

3. De onafhankelijke beoordeling van de gegevens, bedoeld in het tweede lid, wordt uitgevoerd overeenkomstig de door de minister vastgestelde en gepubliceerde systematiek.

4. Voor productiefaciliteiten die e-SAF produceren en waarvoor een beschikking tot subsidieverlening is verleend, geldt dat het gedeelte van de productie dat geen e-SAF is, uitsluitend mag bestaan uit hetzij geavanceerde bio-SAF, als bedoeld in het tweede lid, onderdeel c, hetzij uit koolstofarme brandstoffen, als bedoeld in het tweede lid, onderdeel d.

5. Indien het gemiddelde aandeel gerealiseerde e-SAF, bedoeld in artikel 9, tweede lid, onderdeel b, berekend voor de periode van honderdtwintig maanden, lager is dan 80%, of wanneer er sprake is van de productie van overige brandstoffen als bedoeld in het tweede lid, onderdeel e, wordt het vastgestelde subsidiebedrag verlaagd overeenkomstig de volgende percentages van het vastgestelde bedrag:
   a. 1% bij een gemiddeld aandeel e-SAF van 90% tot 100%, waarbij het aandeel overige brandstoffen groter is dan 0% en kleiner dan 10%;
   b. 3% bij een gemiddeld aandeel e-SAF van 80% tot 90%, waarbij het aandeel overige brandstoffen groter is dan 10%;
   c. 5% bij een gemiddeld aandeel e-SAF van 70% tot 80%;
   d. 10% bij een gemiddeld aandeel e-SAF van 60% tot 70%;

e. 20% bij een gemiddeld aandeel e-SAF van 50% tot 60%;
f. 50% bij een gemiddeld aandeel e-SAF van 30% tot 50%;
g. 100% bij een gemiddeld aandeel e-SAF van 0% tot 30%.

6. Indien het gemiddelde aandeel gerealiseerde geavanceerde bio-SAF, bedoeld in artikel 9, tweede lid, onderdeel c, berekend voor de periode van honderdtwintig maanden, lager is dan 100%, wordt het vastgestelde subsidiebedrag verlaagd overeenkomstig de volgende percentages van het vastgestelde bedrag:
   a. 20% bij een gemiddeld aandeel van 80% tot 100%;
   b. 40% bij een gemiddeld aandeel van 60% tot 80%;
   c. 60% bij een gemiddeld aandeel van 40% tot 60%;
   d. 80% bij een gemiddeld aandeel van 20% tot 40%;
   e. 100% bij een gemiddeld aandeel van 0% tot 20%.

7. Indien de subsidieontvanger zowel e-SAF als geavanceerde bio-SAF produceert, wordt de verlaging, bedoeld in het vijfde en zesde lid, naar rato toegepast op het deel van het subsidiebedrag dat overeenkomt met het aandeel van het desbetreffende type SAF in het totale gerealiseerde productievolume.

8. Het vijfde en zesde lid zijn niet van toepassing wanneer er sprake is van bijzondere omstandigheden die buiten de controle liggen van de aanvrager en waarvan de gevolgen ondanks alle voorzorgsmaatregelen niet konden worden vermeden.

Artikel 10. Begrotingsvoorbehoud

1. Voor zover de subsidie wordt verleend ten laste van een nog niet door de Staten-Generaal aangenomen rijksbegroting, onderdeel Infrastructuur en Waterstaat, wordt in de beschikking tot verlening van een subsidie vermeld dat de verlening plaatsvindt onder de voorwaarde dat voldoende gelden ter beschikking worden gesteld in de Wet tot vaststelling van de rijksbegroting, onderdeel Infrastructuur en Waterstaat.

2. In afwijking van artikel 5, eerste lid, van het Kaderbesluit, mag steun in het kader van deze mededeling, wat betreft de activiteiten, bedoeld in artikel 3, derde lid, onderdelen a en b, worden gecumuleerd met steun uit centraal beheerde EU-fondsen, tot de maximaal toegestane steunintensiteit en het maximaal toegestane steunbedrag.

Artikel 11. Voorschot

1. De minister verstrekt een voorschot van 95%, verdeeld over vier termijnen, waarbij de eerste termijn 15% van het totale subsidiebedrag bedraagt.

2. Uitbetaling van de eerste termijn vindt plaats binnen 6 weken na de datum van de afgifte van de beschikking tot subsidieverlening.

3. Uitbetaling van de volgende termijnen van het voorschot vindt in beginsel plaats op basis van de liquiditeitsbehoefte van de subsidieontvanger en is gekoppeld aan drie vooraf overeengekomen projectmijlpalen, zoals opgenomen in de beschikking tot subsidieverlening.

4. Onverminderd het derde lid kan de minister, na overleg met de subsidieaanvrager, besluiten een voorschot in het jaar volgend op de mijlpaal te verstrekken.

Artikel 12. Verplichtingen betreffende voorlichting

1. Op verzoek van de minister verleent de subsidieontvanger medewerking aan het verspreiden van de niet-bedrijfsgevoelige resultaten van zijn op grond van deze regeling gesubsidieerde activiteiten.

2. De verplichting, bedoeld in het eerste lid, geldt vanaf de datum van de beschikking tot subsidieverlening tot vijf jaar na de datum van de beschikking tot subsidievaststelling.

Artikel 13. Subsidievaststelling

1. Onverminderd artikel 24, vierde lid, van het Kaderbesluit worden bij de aanvraag tot vaststelling van de subsidie in elk geval de volgende gegevens verstrekt:
   a. een controleverklaring van een accountant of accountant-administratieconsulent als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, waaruit blijkt dat met de

aanvraag wordt voldaan aan de voorschriften bedoeld in artikel 4:45 van de Algemene wet bestuursrecht;
b. de wijze waarop het voorbereidings- of realisatieproject heeft bijgedragen aan het doel bedoeld in artikel 2;
c. een openbaar verslag, dat naar het oordeel van de minister van voldoende kwaliteit is, met daarin niet-bedrijfsgevoelige resultaten die met het voorbereidings- of met het realisatieproject worden opgedaan;
d. in aanvulling op artikel 24, derde lid, van het Kaderbesluit, voor de activiteiten, bedoeld in artikel 3, derde lid, onderdeel a, een beschrijving van hoe de FEED-resultaten de technische en economische basis vormen voor eventuele vervolginvesteringen; en
e. in aanvulling op artikel 24, derde lid, van het Kaderbesluit, voor de activiteiten, bedoeld in artikel 3, derde lid, onderdeel b, een beschrijving, inclusief ondersteunend bewijsmateriaal, waaruit minimaal is op te maken dat de productiefaciliteit succesvol in bedrijf is genomen, inclusief datum van ingebruikname, en werkt volgens de in de aanvraag genoemde specificaties met betrekking tot de totale beoogde productiehoeveelheden.

2. In de beschikking tot subsidievaststelling stelt de minister de subsidie vast op basis van de gegevens die bij de aanvraag tot subsidievaststelling zijn ingediend.

Artikel 14. Evaluatie

1. De minister publiceert 5 jaar na vaststelling van deze regeling in de Staatscourant een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van de subsidie in de praktijk.

2. De subsidieontvanger verleent medewerking aan een evaluatie van de effecten van de door hem op grond van deze regeling uitgevoerde activiteiten, voor zover medewerking redelijkerwijs van hem kan worden gevraagd.

Artikel 15. Inwerkingtreding

1. Deze regeling treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin hij wordt geplaatst.

2. Deze regeling vervalt met ingang van 1 januari 2031 met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de voor die datum aangevraagde subsidies.

Artikel 16. Citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als: Tijdelijke subsidieregeling Stimulering Duurzame Luchtvaartbrandstoffen.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
V.P.G. Karremans

TOELICHTING

Hoofdstuk 1. Inleiding

De inzet van duurzame luchtvaartbrandstoffen (*Sustainable Aviation Fuels*: SAF) is op de korte en middellange termijn de enige mogelijkheid om de energietransitie van de luchtvaart significant te realiseren. Daarvoor is het van belang dat er voldoende SAF beschikbaar is. SAF kan deels in Nederland en Europa worden geproduceerd of opgewerkt. Dit draagt bij aan het vergroten van de energiezekerheid en -onafhankelijkheid en het verdienvermogen van Nederland en Europa. Ook draagt het bij aan de verduurzaming van de luchtvaartsector door een reductie van CO_2-uitstoot.

In Nederland wordt als koploper ruim een kwart van alle fossiele kerosine in de EU geraffineerd, meer dan twee keer zoveel als het tweede land. Daarnaast spelen de havens en pijpleidingen ook een sleutelrol in de doorvoer van kerosine. Dankzij de combinatie van chemische industrie, infrastructuur (pijpleidingen), lucht- en zeehavens én kennisinstellingen heeft Nederland alle spelers in huis voor een aanjagende rol op de markt voor duurzame hernieuwbare brandstoffen. Hiermee kan Nederland zich ook ontwikkelen tot belangrijke leverancier van duurzame luchtvaartbrandstoffen voor Europa.

Het is van belang voor Nederland, Europa en de luchtvaart dat er voldoende SAF beschikbaar is om toekomstbestendig te worden en nieuwe economische kansen te creëren. Echter, SAF wordt nu nog enkel op relatief kleine schaal geproduceerd. BioSAF op basis van de *Hydrotreated Esters and Fatty Acids* (HEFA) technologie is op dit moment de enige bewezen technologie. De HEFA route gebruikt frituurvet (*Used Cooking Oils*: UCO) om bioSAF te produceren. Er zal echter niet genoeg UCO zijn om aan de groeiende vraag te kunnen voldoen[1]. Deze oliën en vetten zijn vaak ook afkomstig van buiten Europa.

Door meerdere technologiepaden voor productie van geavanceerde bioSAF en e-SAF[2] te stimuleren kan de grondstoffenbasis worden verbreed en de productiecapaciteit worden vergroot. Dit zorgt zowel voor minder afhankelijkheid van specifieke grondstoffen (uit specifieke regio's of sectoren), als ook voor minder afhankelijkheid van fossiele brandstoffen. Uiteindelijk kan hierdoor ook worden voldaan aan de oplopende bijmengverplichtingen van ReFuelEU Luchtvaart[3] voor bioSAF en e-SAF.

Voor de korte en middellange termijn zijn zowel duurzame, geavanceerde bioSAF als e-SAF kansrijk. Echter, de financiële en technologische risico's voor dit type productieprojecten zijn groot. Duurzame, geavanceerde bioSAF is momenteel twee tot drie keer zo duur als fossiele brandstof, en e-SAF is vier tot zes keer zo duur. Ook zijn de technologieën voor de productie van geavanceerde bioSAF en e-SAF nog niet op commerciële schaal bewezen.

De transitie naar duurzame brandstoffen vergt grote investeringen met een lange terugverdientijd, terwijl een onrendabele top voor de productie van SAF investeringen minder aantrekkelijk maakt. De financiering in de vroege ontwerpfase (zoals *Front End Engineering Design-studies*: FEED) en in de realisatiefase vormen een uitdaging, omdat miljoenen nodig zijn zonder garanties voor investeerders, wat leidt tot uitstel of annulering van projecten. Hoewel de Europese bijmengverplichting bijdraagt aan het verdienmodel, is het onzeker of de vraag groot genoeg is om een sluitende businesscase te realiseren voor een investeringsbeslissing (*Financial Investment Decision*: FID).

Om dit marktfalen te doorbreken is gekozen voor een subsidieregeling om de voorbereiding van productie via FEED-studies en de productie van e-SAF en geavanceerde bioSAF te stimuleren. Er is € 205.402.000 beschikbaar gesteld voor de ontwikkeling van e-SAF, en € 84.594.000 voor geavanceerde bioSAF. Via een subsidie worden de risico's voor ontwikkelaars en investeerders verlaagd, private cofinanciering gemobiliseerd en FID's mogelijk gemaakt. De realisatie van commerciële capaciteit op grotere schaal levert uiteindelijk ook leereffecten en kostprijsdalingen. Dit bevordert de afzet en dit maakt de markt structureel stabieler.

---

1 SAF Roadmap, bijlage van *Kamerstukken II* 31 936, nr. 1238.
2 e-SAF (of synthetische luchtvaartbrandstof) is een technologie waarbij hernieuwbare waterstof en CO_2 middels verschillende processtappen worden opgewaardeerd naar brandstoffen voor de luchtvaart.
3 Verordening (EU) 2023/2405 van het Europees Parlement en de Raad van 18 oktober 2023 inzake het waarborgen van een gelijk speelveld voor duurzaam luchtvervoer (ReFuelEU Luchtvaart) (PbEU 2023, L 2023/2405).

Hoofdstuk 2. Hoofdlijnen van het voorstel

2.1 Doel en reikwijdte

Deze regeling heeft als doel het stimuleren van voorbereidings- en realisatieprojecten voor de commerciële productie van geavanceerde bioSAF en e-SAF in Nederland voor de luchtvaart. Om commerciële productiecapaciteit te realiseren richt de regeling zich op een volwassen technologie (*Technology Readiness Level 7-9)* die ingezet wordt in projecten met een aantoonbaar opschalingsperspectief. Verder zijn projecten voor de productie van HEFA uitgesloten van deze regeling omdat commerciële productie via deze technologieroute al mogelijk is. De doelgroep van de regeling is industriële ondernemingen of samenwerkingsverbanden (SAF-projectontwikkelaars) die in Nederland investeren met als uiteindelijk doel de realisatie van een SAF-productie-installatie in Nederland.

2.2 Subsidiabele activiteiten en kosten

De regeling biedt steun aan twee type projecten, met elk bijbehorende subsidiabele activiteiten. Door de regeling op deze manier op te knippen, kunnen projecten in verschillende fases worden ondersteund, en draagt de overheid bij aan het mitigeren van de belangrijkste risico's richting FID. De twee type projecten zijn hieronder verder toegelicht.

Een voorbereidingsproject. Bij dit type project wordt steun geboden voor het uitvoeren van voorbereidende studies, waarbij het resultaat een solide basis dient te vormen voor een FID voor de bouw van een SAF-productiefaciliteit. Het gaat in hoofdzaak om het uitvoeren van een FEED-studie, met als doel om onder meer de projectomvang, technische vereisten, marktinzichten, risico's en kostenramingen in kaart te brengen. Voorbeelden van subsidiabele activiteiten en bijbehorende kosten zijn: de inhuur van externe diensten die nodig zijn voor de uitvoering van de voorbereidende studies, het uitvoeren van milieu en omgevingsstudies, impactanalyses, en het opstellen van financiële modellen en scenarioanalyses. Voor alle subsidiabele activiteiten geldt dat het geen doorlopende of terugkerende activiteit mag zijn. Hiervan is in ieder geval sprake indien de betreffende activiteit naar haar aard behoort tot de reguliere bedrijfsvoering van de aanvrager, en niet specifiek noodzakelijk is voor enkel de uitvoering van het gesubsidieerde project maar periodiek voorkomt bij meerdere projecten, en die zonder het gesubsidieerde project niet of niet in deze vorm zou plaatsvinden. Een doorlopende of terugkerende activiteit kan als projectspecifiek worden aangemerkt, mits de betreffende activiteit vanwege de specifieke aard, omvang of technische kenmerken van het subsidieproject noodzakelijk is en zonder dit project niet zou zijn uitgevoerd.

Een realisatieproject. Hier wordt steun geboden voor de kosten die gemaakt worden in de fases rondom en na FID tot en met inbedrijfstelling van de SAF-productiefaciliteit. Kosten omvatten bijvoorbeeld detail engineering, grondverwerving, inkoop en installatie van apparatuur, de bouw van de productiefaciliteit, kosten voor het testen en inbedrijf stellen van de productiefaciliteit.

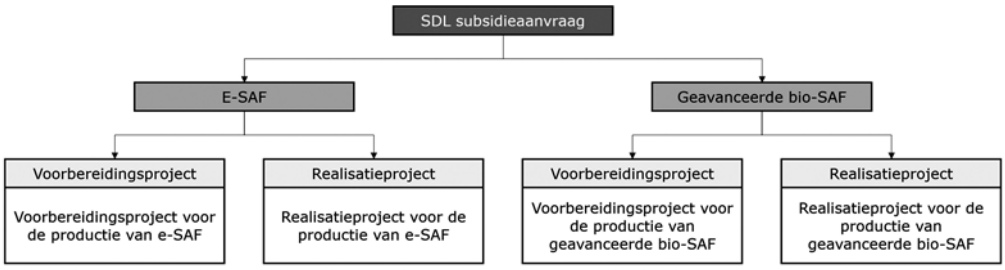
Voor subsidie komen in aanmerking de gemaakte kosten die direct verbonden zijn met de uitvoering van de activiteiten voor ofwel een voorbereidings- of een realisatieproject, en die geen deel uitmaken van reguliere operationele activiteiten van de onderneming. Hieronder vallen onder meer technische, projectmatige en daarmee samenhangende activiteiten, waaronder loonkosten van personeel dat direct betrokken is bij de uitvoering van subsidiabele activiteiten. Deze loonkosten komen in aanmerking ongeacht of zij volgens de toepasselijke verslaggevingsregels worden geactiveerd op de balans dan wel ten laste van de winst- en verliesrekening worden gebracht. Voor loonkosten is gekozen om een tarief van 80 euro per uur te hanteren conform de vaste-uur-tariefsystematiek van het kaderbesluit.

Tijdens de beoordeling van de subsidieaanvraag wordt per activiteit en kostensoort vastgesteld of deze in aanmerking komt. De in aanmerking komende kosten worden vervolgens bij elkaar opgeteld, waarna de steunintensiteit wordt toegepast op het totaalbedrag.

2.3 Verdeling en steunintensiteit

Artikel 4 van de Regeling bevat in essentie vier 'bakjes' (zie Figuur 1), waarbij een aanvraag maximaal terecht kan komen in één van deze bakjes. De regeling biedt namelijk steun voor twee typen SAF, en voor twee type projecten. De aanvrager dient een aanvraag in voor één van deze bakjes, naar gelang de productieplannen en steunbehoefte van de aanvragende partij. Indien de beoogde SAF-productie van één van de twee typen SAF meer dan 51% omvat van het gehele verwachte SAF-productievolume van de productiefaciliteit, gedurende de geplande economische levensduur, dan wordt de aanvraag onder dat type SAF ingedeeld. Verder wordt in de aanvraag vermeld voor welk type project de SAF-projectontwikkelaar steun vraagt. De maximaal beschikbare subsidiemiddelen zijn verdeeld over de twee typen SAF – € 205.402.000 voor e-SAF en € 84.594.000 voor geavanceerde bioSAF – en

worden niet verder onderverdeeld naar de twee type projecten.

Figuur 1. Vier 'bakjes' waar een subsidieaanvraag in kan belanden

Bij een eventueel restant na de eerste openstellingsronde, wordt onder begrotingsvoorbehoud een volgende openstellingsronde georganiseerd. De regeling is 'first-come-first-serve', wat betekent dat aanvragen op volgorde van binnenkomst worden beoordeeld en – indien van toepassing – toegekend. Indien meerdere aanvragen op dezelfde dag binnenkomen, en de totaal aangevraagde steun de beschikbare middelen overschrijdt, wordt onderling geloot.

De steunintensiteit (het percentage van de aangedragen kosten waarvoor subsidie mag worden verleend) verschilt tussen een voorbereidingsproject en een realisatieproject vanwege de toepassing van verschillende staatssteunkaders voor de verschillende projecten. Voor voorbereidingsprojecten geldt een basissteunintensiteit van 60%, voor realisatieprojecten geldt een basissteunintensiteit van 45%. Voor beide type projecten geldt dat de steunintensiteit kan worden verhoogd met 20 procentpunten voor steun aan kleine ondernemingen (tot 50 werknemers, een omzet of balanstotaal van ten hoogste € 10.000.000), en met 10 procentpunten voor steun aan middelgrote ondernemingen (tot 250 werknemers, een omzet van ten hoogste € 50M, of een balanstotaal van ten hoogste € 43M). In aanvulling hierop dient de onderneming zelfstandig of gedeeltelijk zelfstandig te zijn. Indien dit niet het geval is, zal gekeken worden naar de bovenliggende partij in de structuur. Zie hiervoor ook de kmo-definitie (kleine, middelgrote en micro-ondernemingen) van de Europese Commissie.

2.4 Voorwaarden en verplichtingen

De subsidieregeling stelt een reeks voorwaarden en verplichtingen waaraan moet worden voldaan om in aanmerking te komen voor steun en om deze uiteindelijk succesvol te laten vaststellen. Deze voorwaarden vloeien voort uit zowel de regeling zelf, als ook uit het Kaderbesluit en het goedkeuringsbesluit van de Europese Commissie, en hebben als doel de doelmatigheid, rechtmatigheid en effectiviteit van de subsidie te waarborgen.

Allereerst geldt dat de subsidie ten goede moet komen aan de Nederlandse economie, zoals bepaald in artikel 3 van het Kaderbesluit. Dit betekent dat het verplaatsen van een project naar het buitenland, voordat de subsidie is vastgesteld en aan alle verplichtingen is voldaan, niet is toegestaan. Daarnaast moet de aanvrager voldoende vertrouwen bieden in de economische haalbaarheid van het project, met name bij realisatieprojecten. De markt voor duurzame vliegtuigbrandstoffen (SAF) is nog volop in ontwikkeling en kent aanzienlijke onzekerheden. Daarom is het van belang dat de aanvrager inzicht geeft in de status van contractvorming voor zowel de levering van noodzakelijke grondstoffen, zoals methanol, als de afname van SAF. Dit kan bijvoorbeeld worden onderbouwd met tweezijdig ondertekende intentieverklaringen of, indien beschikbaar, definitieve contracten.

Bij de subsidieaanvraag moet uitgebreide informatie worden verstrekt. Deze informatie wordt grotendeels opgenomen in een projectplan, waarin onder andere de activiteiten, planning en de bijdrage aan de doelstellingen van de regeling worden beschreven. Ook moet hierin aandacht worden besteed aan de technische en economische haalbaarheid van het project. Ondersteunende documenten, zoals haalbaarheidsstudies en contractuele afspraken, maken hiervan integraal onderdeel uit. Daarnaast dient de aanvraag een mijlpalenbegroting te bevatten, zodat de bevoorschotting kan worden afgestemd op de daadwerkelijke voortgang en kosten per projectfase. Dit helpt het risico te beperken dat te veel subsidie wordt uitgekeerd voordat prestaties daadwerkelijk zijn geleverd.

Een ander belangrijk onderdeel van de aanvraag is het financieringsplan. Hierin moet worden toegelicht hoe de projectactiviteiten worden gefinancierd, welke partijen daarbij betrokken zijn en hoe het traject richting een definitieve investeringsbeslissing eruitziet. Ook moet de financiële positie van de betrokken onderneming(en) worden onderbouwd met jaarrekeningen. Indien sprake is van negatieve financiële indicatoren, zoals negatieve resultaten of een tekort aan werkkapitaal, moet worden gemotiveerd waarom deze de continuïteit van de onderneming niet in gevaar brengen. Tevens dient de aanvrager te verklaren dat hij niet kwalificeert als een onderneming in moeilijkheden,

aangezien dergelijke ondernemingen in beginsel niet in aanmerking komen voor staatssteun.

De kwaliteit van het project vormt een belangrijke beoordelingsgrond. Projecten worden afgewezen wanneer onvoldoende vertrouwen bestaat in de aanpak, methodiek, uitvoerbaarheid, risicobeheersing of de inzet van middelen. Ook de betrokkenheid van relevante partijen en de verhouding tussen kosten en beoogde resultaten spelen hierbij een rol. In het verlengde hiervan geldt dat projecten eveneens worden afgewezen indien de aanvrager wordt aangemerkt als een onderneming in moeilijkheden volgens de Europese richtsnoeren voor reddings- en herstructureringssteun. Daarnaast moet sprake zijn van een zogenoemd stimulerend effect. Dit houdt in dat de subsidie alleen wordt verleend wanneer de activiteiten nog niet zijn gestart en er nog geen onomkeerbare verplichtingen zijn aangegaan vóór indiening van de aanvraag. Voorbereidende activiteiten, zoals het verkrijgen van vergunningen of het uitvoeren van haalbaarheidsstudies, worden hierbij niet als start van de werkzaamheden beschouwd.

Een afzonderlijke eis betreft de kwaliteit van het kennisverspreidingsplan. Dit plan moet concreet beschrijven welke kennis en inzichten tijdens en na afloop van het project worden gedeeld, via welke kanalen dit gebeurt en op welke doelgroepen wordt gemikt. Een onvoldoende uitgewerkt plan kan leiden tot afwijzing van de aanvraag.

Wat betreft de uitvoering gelden strikte termijnen en controleverplichtingen. Projecten moeten binnen zes maanden na subsidieverlening starten. Voor realisatieprojecten gericht op geavanceerde bioSAF geldt dat de productie-installatie binnen 48 maanden operationeel moet zijn, terwijl voorbereidingsprojecten binnen 24 maanden moeten zijn afgerond. Gedurende de looptijd van het project moet de subsidieontvanger medewerking verlenen aan controles en periodiek rapporteren over de voortgang. Jaarlijks wordt een inhoudelijke en financiële voortgangsrapportage verlangd, aangevuld met kwartaalupdates over onder meer de liquiditeitsbehoefte. Bij significante wijzigingen of problemen moet de subsidieverstrekker onmiddellijk worden geïnformeerd.

De regeling stelt verder eisen aan de SAF-productie zodra de productiefaciliteit voor het eerst operationeel is, ofwel vanaf de datum dat de productiefaciliteit op structurele wijze het productieproces waarvoor subsidie is verleend kan uitvoeren. Deze eisen gelden enkel voor realisatieprojecten. De eisen vloeien voort uit de noodzaak om de milieuvoordelen van SAF te borgen, om zo de luchtvaart te verduurzamen en de energietransitie te realiseren. Dit is enkel mogelijk als er op commerciële schaal SAF geproduceerd wordt in Nederland; dit houdt in dat er sprake is van continue productie, voldoende capaciteitsbenutting en daadwerkelijke commerciële afzet. Om deze reden stelt de subsidieregeling eisen aan de productie, specifiek aan het type SAF dat wordt geproduceerd, zonder dit vast te leggen in een vast en absoluut productievolume. De verplichting stelt dat de subsidieontvanger gedurende een periode van honderdtwintig maanden vanaf ingebruikname van de productie-installatie moet aantonen dat het gemiddelde aandeel duurzame SAF, ten opzichte van het totale gerealiseerde productievolume, minimaal 80% bedraagt voor e-SAF, en minimaal 100% voor geavanceerde bioSAF. De subsidieontvanger toont dit aan door een administratie bij te houden die voldoende basis biedt om zowel de opgegeven productievolumes als ook de kwalificatie van de geproduceerde brandstoffen te onderbouwen. Specifiek houdt dit in dat de subsidieontvanger elk jaar, gedurende de periode van honderdtwintig maanden, na afloop van het desbetreffende boekjaar, een opgave van de relevante gegevens verstrekt aan de minister. Hierin is ten minste opgenomen: het totale volume geproduceerde brandstoffen, het volume en aandeel geproduceerde e-SAF, het volume en aandeel geproduceerde geavanceerde bioSAF, het volume en aandeel geproduceerde koolstofarme brandstoffen, en het volume en aandeel overige brandstoffen, inclusief vermelding van het type brandstof. Uit deze opgave kan ten minste worden vastgesteld of de subsidieontvanger op commerciële schaal duurzame SAF produceert, hetgeen een voorwaarde is voor CO_2-reductie in de luchtvaart. Deze verplichting gaat in vanaf het moment dat de productiefaciliteit operationeel is; de datum hiervoor wordt aangeleverd door de subsidieontvanger als onderdeel van de aanvraag tot vaststelling van de subsidie, inclusief ondersteunende stukken die de datum van inbedrijfstelling bevestigen, zoals bijvoorbeeld een Site Acceptance Test (SAT). De wijze waarop en de termijn waarbinnen de gegevens worden verstrekt, samen met de wijze waarop de onafhankelijke beoordeling van de gegevens wordt uitgevoerd, zijn vastgesteld in de door de minister gepubliceerde systematiek. Indien de subsidieontvanger zowel e-SAF als geavanceerde bioSAF produceert en slechts voor één van beide typen SAF niet aan de toepasselijke duurzaamheidscriteria voldoet, wordt de terugvordering uitsluitend toegepast op het deel van de subsidie dat aan dat type SAF kan worden toegerekend. Dit deel wordt bepaald naar rato van het aandeel van dat type SAF in het totale productievolume van de productiefaciliteit. Bij de vaststelling van de omvang van de terugvordering wordt rekening gehouden met de mate waarin niet voldaan is aan deze verplichting. De subsidie wordt proportioneel teruggevorderd: hoe kleiner het aandeel aantoonbaar duurzame SAF, hoe groter het aandeel terug te vorderen subsidie. Dit is in lijn met het besluit van de Europese Commissie en de voorwaarden waaronder de steunmaatregel is goedgekeurd.

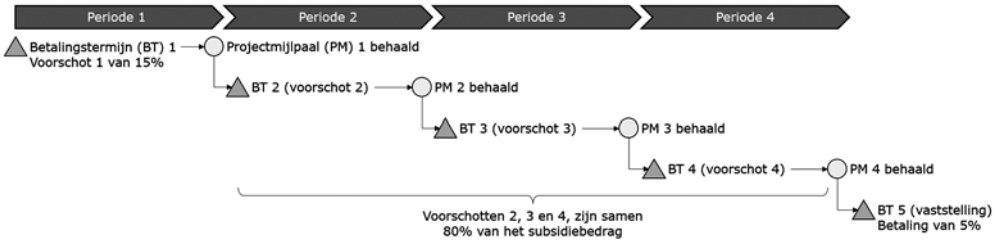
Indien vertraging optreedt bij realisatieprojecten, kan dit leiden tot een verlaging van het subsidiebedrag bij de vaststelling. De hoogte van deze verlaging is afhankelijk van de duur van de vertraging en wordt toegepast op basis van de daadwerkelijk gemaakte subsidiabele kosten. Hierbij wordt wel rekening gehouden met het evenredigheidsbeginsel: wanneer de vertraging het gevolg is van bijzondere omstandigheden, zoals vertraging bij vergunningverlening of netaansluiting, kan van een verlaging worden afgezien.

Ten aanzien van cumulatie geldt dat voor dezelfde subsidiabele kosten geen stapeling van steun is toegestaan indien daarmee de maximale steunintensiteit wordt overschreden. Samenloop met bepaalde nationale regelingen is uitgesloten, terwijl cumulatie met Europese fondsen onder voorwaarden wel mogelijk is.
Tot slot vindt de subsidievaststelling plaats na afronding van het project. Binnen dertien weken na voltooiing dient de subsidieontvanger een aanvraag tot vaststelling in, vergezeld van een gedetailleerd eindrapport en een financiële verantwoording. Voor investeringsprojecten moet worden aangetoond dat de productie-installatie operationeel is volgens de opgegeven specificaties. Daarnaast moet een openbaar rapport worden opgesteld waarin niet-bedrijfsgevoelige informatie wordt gedeeld, ter bevordering van kennisverspreiding. Een controleverklaring van een accountant is verplicht voor de opgevoerde kosten. De minister stelt vervolgens de subsidie vast op basis van de aangeleverde gegevens en neemt hierover binnen de gestelde termijn een besluit, waarna de laatste betaling binnen zes weken plaatsvindt.

2.5 Voorschotten en projectmijlpalen

De subsidieontvanger krijgt het deel van de subsidie dat hij nodig heeft voor de volgende mijlpaal, waarbij het eerste uitbetalingstermijn 15% omvat van het volledige subsidiebedrag, als bijdrage voor het dekken van de kosten die gemaakt worden in aanloop naar het behalen van de eerste projectmijlpaal. Los van het verkrijgen van de beschikking, is er geen voorwaarde gekoppeld aan dit eerste voorschot, vandaar dat deze is gemaximeerd en niet afhankelijk is van de liquiditeitsbehoefte van de aanvrager. Er is gekozen voor een voorschot percentage van 15%, en daarmee is ook 15% van de beschikbare middelen gereserveerd voor de begroting van 2027. De aanvrager bepaalt zelf de procentuele omvang en dus het bedrag van de volgende drie voorschotten. Deze bedragen die gezamenlijk 80% van het totale subsidiebedrag vormen, worden in principe bij het bereiken van projectmijlpaal 1, 2 en 3 overgemaakt. Indien de subsidieontvanger afwijkt van de vooraf overeengekomen planning door bijvoorbeeld een projectmijlpaal eerder te behalen, behoudt de minister het recht om het voorschot in het jaar volgend op de mijlpaal te verstrekken. Het eerder behalen van een projectmijlpaal betekent dus niet dat het bijbehorende voorschot ook automatisch eerder wordt verstrekt, dit in verband met de beschikbare begrotingsmiddelen. Indien deze situatie zich voordoet kan in overleg met de subsidieontvanger het nieuwe moment van uitbetaling worden besproken. Bij vaststelling ontvangt de aanvrager de laatste 5%.

De indeling van de betalingstermijnen, voorschotten en vooraf overeengekomen projectmijlpalen is als volgt (zie ook Figuur 2):
- Uitbetalingstermijn 1: hier gaat het om uitbetaling van het eerste voorschot gelijk aan 15% van het totale subsidiebedrag, uitgekeerd binnen zes weken na beschikking. Deze 15% kan gebruikt worden om een deel van de kosten van periode 1 te dekken, ofwel het behalen van de eerste projectmijlpaal zoals vooraf gedefinieerd in de aanvraag en vastgesteld in de beschikking. Zodra projectmijlpaal 1 behaald is volgens plan wordt overgegaan op uitbetalingstermijn 2.
- Uitbetalingstermijn 2: hier gaat het om uitbetaling van het tweede voorschot, met als voorwaarde het behalen van projectmijlpaal 1. Voorschot 2 is maximaal 65% van het totale subsidiebedrag, minus het reeds toegekende bedrag in uitbetalingstermijn 1. Voorschot 2 kan gebruikt worden om een deel van de kosten van periode 2 te dekken en toe te werken naar het behalen van projectmijlpaal 2. Dit is voorwaardelijk voor het overgaan tot uitbetalingstermijn 3.
- Uitbetalingstermijn 3: dit is het derde voorschot en wordt uitgekeerd bij het behalen van projectmijlpaal 2. Het bedrag is maximaal 85% van het totale subsidiebedrag, minus de reeds toegekende bedragen in uitbetalingstermijnen 1 en 2. Voorschot 3 dient als steun voor de te maken kosten in periode 3, met als beoogd resultaat het behalen van projectmijlpaal 3.
- Uitbetalingstermijn 4: dit is het vierde voorschot, uitbetaald bij het behalen van projectmijlpaal 3. Het bedrag is maximaal 95% van het totale subsidiebedrag, minus de reeds toegekende bedragen uit betalingstermijnen 1, 2 en 3. Het uitgekeerde bedrag kan gebruikt worden om het project af te ronden en toe te werken naar vaststelling van de subsidie.
- Uitbetalingstermijn 5: dit is de laatste uitbetaling en is geen voorschot gezien het uitgekeerd wordt bij vaststelling van de subsidie, ofwel zodra het project volgens het projectplan zoals vastgesteld bij beschikking is afgerond. De uitbetaling is een vast percentage van 5% van het totale subsidiebedrag.

Figuur 2. Overzicht periodes, betalingstermijnen en projectmijlpalen

Hoofdstuk 3. Verhouding tot de bredere beleidscontext en bestaande regelgeving

De verhouding tot de bredere beleidscontext en het huidige beleid kunnen gevat worden in de volgende onderdelen:

Europese verplichtingen en randvoorwaarden: ReFuelEU Luchtvaart (2021), EU ETS[4], RED (2021)[5]. Het Europese beleid verplicht en stimuleert de inzet van duurzame luchtvaartbrandstoffen. ReFuelEU Luchtvaart legt bindende bijmengpercentages op aan brandstofleveranciers en creëert zo de vraag naar SAF. De Richtlijn hernieuwbare energie (RED) stelt duurzaamheidseisen aan hernieuwbare energiebronnen. Het EU ETS beprijst de resterende CO_2-uitstoot en erkent SAF als nul-emissie, waardoor het gebruik financieel aantrekkelijker wordt. Samen vormen deze instrumenten een kader waarin verplichtingen (ReFuelEU), voorwaarden (RED) en financiële prikkels (EU ETS) elkaar aanvullen en richting geven aan de opschaling van SAF in Nederland en de EU.

Nationale strategische doelen: Luchtvaartnota (2020). De Luchtvaartnota 2020-2050 benadrukt de noodzaak van eigen productie en gebruik van duurzame brandstoffen en stelt als doel dat in 2030 14% van de getankte brandstof duurzaam is (afgesproken in het Akkoord Duurzame Luchtvaart) en in 2050 uitsluitend duurzame energiedragers (SAF, waterstof, batterijen) worden gebruikt; de uiteindelijke mix hangt af van energie-efficiëntie, beschikbaarheid, klimaateffecten en technologische ontwikkeling.

Prioriteiten: Innovatiestrategie Luchtvaart (2023), SAF Roadmap (2025). De Innovatiestrategie Luchtvaart werkt de doelstellingen uit de Luchtvaartnota verder uit en legt de prioriteit bij de ontwikkeling en opschaling van nieuwe technologiepaden voor duurzame brandstoffen. De strategie benoemt de belangrijkste barrières, doelen en acties voor sector en beleid. De SAF Roadmap bouwt voort op de Innovatiestrategie en vertaalt de daarin geschetste prioriteiten naar een concreet actie- en investeringsplan waar publieke stimulering, zoals via SDL, en private investeringen samenkomen. Waar de Innovatiestrategie de kaders en barrières benoemt, geeft de SAF Roadmap richting aan de gezamenlijke uitvoering door overheid en sector om tijdig voldoende SAF-productiecapaciteit te realiseren.

Naast bovenstaand beleid zijn er verschillende instrumenten voor het financieren van SAF-projecten:
- Vanuit Europa zijn er financieringsinstrumenten zoals SAF kredieten, Innovation Fund, European Hydrogen Bank en European Investment Bank. Deze instrumenten zijn relevant maar zijn tot op heden onvoldoende gebleken om opschaling van e-SAF/AtJ in Nederland zeker te stellen.
- Nationaal richten bestaande instrumenten zich primair op ontwikkeling, pilots en demo's of kleinere opschalingsprojecten van conventionele biobrandstoffen. Specifiek voor grootschalige commerciële opschaling van geavanceerde bioSAF en e-SAF ontbreekt een passend instrument; deze regeling vult dat gerichte gat tijdelijk.

Hoofdstuk 4. Staatssteun

De regeling verleent selectieve steun aan individuele projecten en ondernemingen waardoor zij een geldelijk voordeel ontvangen. Deze regeling is gemeld bij de Commissie. Voor voorbereidingsprojecten is de regeling gemeld op basis van Titel 4.13 van de CEEAG, voor realisatieprojecten op basis van

[4] Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 oktober 2003 tot vaststelling van een regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Gemeenschap en tot wijziging van Richtlijn 96/61/EG van de Raad (PbEU 2003, L 275).

[5] Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen (PbEU 2018, L 328).

Titel 4.1 van de CISAF. De positieve beschikking is te vinden op de website van de Europese Commissie via de nummers SA.123605 en SA.121979.

De regeling borgt noodzakelijkheid, proportionaliteit, transparantie, en technologische neutraliteit binnen de daarvoor geldende definities in het desbetreffende staatssteunkader, alsmede het voorkomen van overstimulering.

Hoofdstuk 5. Gevolgen (m.u.v. financiële gevolgen)

5.1 milieu en klimaatimpact

De regeling draagt bij aan substantiële CO_2-reductie van vluchten met bijgemengde SAF. Indicatief geldt voor e-SAF dat bij een productiecapaciteit van circa 167 kton/jaar een jaarlijkse reductie van ongeveer 0,52 Mton CO_2 mogelijk is vanaf volledige operatie. Voor bioSAF geldt indicatief dat bij een productiecapaciteit van circa 90 kton/jaar een jaarlijkse reductie van ongeveer 0,3 Mton CO_2 mogelijk is vanaf volledige operatie.

5.2 Energiesysteem en leveringszekerheid

Binnenlandse productie van SAF verkleint importafhankelijkheid en versterkt de robuustheid van de energievoorziening voor luchtvaart, met positieve systeemeffecten richting zeevaart en chemie (via tussenproducten). Projecten kunnen, waar doelmatig, gebruikmaken van geïmporteerde tussenproducten (bijv. groene methanol) om de Nederlandse elektriciteits- en waterstofvraag niet onnodig te belasten.

Economische en strategische effecten:
- Behoud en transformatie van hoogwaardige werkgelegenheid in raffinage, chemie en logistiek;
- Versterking van de innovatie- en exportpositie van technologieaanbieders, toeleveranciers en kennisinstellingen;
- Borging van de Nederlandse rol als Europees productie- en distributiehub, nu met duurzame brandstoffen.

Kennis en leereffecten:
'First-of-a-kind' projecten (hoog-volwassen duurzame technologie op commerciële schaal) genereren opschalings- en leereffecten die kostendalingen en vervolginvesteringen mogelijk maken. Verplichte kennisdeling vergroot de maatschappelijke meerwaarde van publieke middelen.

Hoofdstuk 6. Risicoanalyse

De regeling is bij meerdere gelegenheden onderwerp geweest van risicoanalyses en uitvoerbaarheidstoetsen, uitgevoerd in nauwe samenwerking met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Deze analyses en toetsen hebben financiële, technische, operationele, regelgevende en staatssteungerelateerde risico's in kaart gebracht, en geleid tot een set van ingebouwde beheersmaatregelen. Hoewel geen enkele maatregel alle risico's kan wegnemen, zorgt de combinatie van preventieve toetsing en continue monitoring ervoor dat risico's substantieel worden beperkt; resterende risico's blijven onderwerp van periodieke herbeoordeling en kunnen, waar nodig en binnen kader van wettelijk toegestane mogelijkheden, worden gemitigeerd door sturing van de openstellingscondities.

Er is tevens gekeken naar de werkbaarheid van de regeling voor bedrijven gezien potentiële aanvragers onderdeel kunnen zijn van het midden-kleinbedrijf (MKB). Het doel is om een gelijk speelveld te creëren waarbij verschillende aanvragers aanspraak kunnen maken op de subsidie, ongeacht hun beschikbare middelen. De subsidieregeling creëert echter geen ongelijk speelveld ten nadele van het MKB gezien het gaat om een vrijwillige, incidentele regeling – er is geen sprake van een wettelijke verplichting geldend voor een groot aantal bedrijven resulterend in significante extra regeldruk. Los van de (MKB) bedrijven die vrijwillig een subsidieaanvraag indienen omdat ze van plan zijn op commerciële schaal SAF te produceren, is de verwachte impact van de regeling op het MKB in algemene zin nihil. Tevens is een deel van de verwachte kosten (zie hoofdstuk 7) onderdeel van de standaard bedrijfsvoering (opstellen van jaarrekeningen, periodieke rapportages, uitwerken van de business case, etc.). Deze kosten worden gemaakt, ook als er geen subsidieaanvraag wordt ingediend en verminderen daarmee de regeldruk in het algemeen.

Inhoudelijk zijn er twee risico's die realisatie van SAF-opschaling in Nederland mogelijk in de weg staan. Het eerste risico heeft te maken met de nationale stikstofproblematiek waardoor een SAF-ontwikkelaar mogelijk geen omgevingsvergunning kan verkrijgen voor de bouw van de productiefaci-

liteit. Hierdoor kan een project vertraging oplopen of zelfs geen doorgang vinden. Een tweede risico is de aanwezige netcongestie in Nederland. Er is veel vraag naar een netwerkaansluiting maar er ontbreekt voldoende capaciteit. Hier geldt eveneens dat SAF-projecten vertraging kunnen oplopen indien er niet tijdig een aansluiting verkregen kan worden. Ingevolge art. 8, negende lid, wordt er in dat geval geen vertragingskorting ingehouden.

Hoofdstuk 7. Administratieve lasten

Voor de overheid omvatten de lasten de inrichting en beheer van een subsidieloket, beoordeling van aanvragen (technische, financiële en juridische toets), mijlpaal monitoring en eindverantwoording, kennisdelingstoets en evaluatie. De totale uitvoeringskosten voor de ontwikkeling en uitvoering van de subsidieregeling worden geschat op maximaal € 7.8 miljoen.

Voor een subsidie aanvrager zijn de geschatte kosten samengevat weergegeven in de onderstaande tabel. Voor de berekening wordt uitgegaan van een aanvraag voor een realisatieproject; de kosten voor een voorbereidingsproject zijn lager gezien het gaat om de uitvoering van voorbereidende studies die minder lang duren in vergelijking met de bouw van een productiefaciliteit, hierdoor zijn bijvoorbeeld minder rapportages, overleggen en controles nodig. De kosten voor het aanvragen en verkrijgen van een subsidie zijn het resultaat van alle benodigde werkzaamheden vanaf het aanvragen tot en met de evaluatie van de subsidie. Voor een groot deel zijn dit werkzaamheden die uitgevoerd worden door de subsidie aanvrager zelf, waarvoor gerekend wordt met een gemiddeld uurtarief van € 100 voor een mix van senior en junior medewerkers, en een gemiddeld uurtarief van € 80 voor junior medewerkers. De verwachting is dat een deel van de werkzaamheden extern uitgevoerd zal worden; hiervoor wordt in de tabel rekening gehouden met een gemiddeld uurtarief van € 150.

	Aantal uren		Kosten
Werkzaamheden	**Intern**	**Extern**	**Totaal**
Opstellen subsidieaanvraag	630	280	€ 100 k
Informatievoorziening voortgang project mijlpalen	160	0	€ 13 k
Projectmanagement: rapportages, overleggen, etc.	704	336	€ 120 k
Opstellen eindrapport	120	40	€ 16 k
Voorlichting en evaluatie	160	0	€ 14 k
Opstellen jaarlijkse verklaring SAF-productie	40	0	€ 4 k
Totaal	**1814**	**656**	**€ 267 k**

De kosten voor het aanvragen van de subsidie worden geschat op afgerond € 267.000 per aanvraag. Het totale beschikbare subsidiebudget is afgerond € 290 miljoen. Indien één enkele aanvraag ingediend wordt, zijn de regeldrukkosten voor die aanvraag, als percentage van het totale subsidiebudget, 0,09%. Voor twee aanvragen verdubbeld dit naar 0,18% (totaal afgerond € 534 k) en voor drie aanvragen is het 0,27% (totaal afgerond € 801 k), etc. Het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) heeft het dossier niet geselecteerd voor een formeel advies, omdat het geen omvangrijke gevolgen voor de regeldruk heeft.

De regeling wordt uitgevoerd door RVO (Ministerie van Economische Zaken en Klimaat) met medewerking van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW). Er wordt gewerkt met voor deze regeling ontwikkelde formats, duidelijke indieningsvereisten en een mijlpaalregime om voorspelbaarheid te bieden en de regeldrukkosten te beperken.

Hoofdstuk 8. Evaluatie

Het doel van de evaluatie na toekenning van subsidiegelden is inzicht verkrijgen in de doelmatigheid (bijvoorbeeld: hefboom op privaat kapitaal, kosten per vermeden ton CO_2) en doeltreffendheid (bijvoorbeeld: bereiken van FID's, en realisatie van capaciteit en CO_2-reductie) van de beschikte middelen.

Meetbare indicatoren voor de evaluatie kunnen zijn:
- Aantal verleende subsidies en behaalde FID's;
- Gerealiseerde en in aanbouw zijnde productiecapaciteit (kton/jaar), per technologiepad;
- Private cofinancieringsratio en additioneel geïnvesteerd kapitaal;
- Indicatieve CO_2-reductie en kosten per vermeden ton CO_2;

- Output van kennisdeling en benutting door de markt.

Momenten waarop evaluaties en monitoring kunnen plaatsvinden:
- Tussentijds: bij tussentijdse resultaten van voorbereidende studies, bij FID, en andere belangrijke mijlpalen (start bouw, inbedrijfstelling productiefaciliteit);
- Na voltooiing: na afronding van kasuitbetalingen en tijdens operatie.

Op basis van monitoring en evaluatie kunnen openstellingen worden aangepast (budget, selectiecriteria, intensiteit, timing) of, indien onderbouwd en rechtmatig, kan de reikwijdte worden uitgebreid naar alternatieve geavanceerde technologiepaden.

Hoofdstuk 9. Consultatie

In september 2024 is een marktconsultatie uitgevoerd met relevante partijen zoals ontwikkelaars, brandstofproducenten, luchthavens, investeerders, kennisinstellingen, uitvoeringsorganisaties, medeoverheden, onderzoeks- en adviespartijen en belangengroepen. Sindsdien zijn veel van deze partijen continu meegenomen in verdiepende gesprekken en publieke informatiebijeenkomsten. Uit de marktconsultatie bleek behoefte aan financiering van projecten in een hoger TRL niveau met substantiële investeringssteun en mijlpaalfinanciering om zo financiële risico's af te dekken en FID te behalen. De markt is verder dan aanvankelijk verondersteld en bestaande instrumenten sluiten niet aan bij de schaal en risico's.

Verder is de behoefte uitgesproken voor meer duidelijkheid over de samenloop van subsidieaanvragen en vergunningsprocessen, gebruik van gemengde grondstofstromen en voorwaarden zoals stikstofruimte en gebruik van het elektriciteitsnet. De input van de marktconsultatie is onder andere verwerkt in de doelgroep van de regeling, het subsidieplafond, de reikwijdte, de steunvorm, mijlpaalstructuur en de kennisdelingsverplichting.

Er is een brede marktconsultatie uitgevoerd en sindsdien is intensief en doelgericht overleg gevoerd met relevante marktpartijen, investeerders, kennisinstellingen en uitvoeringsorganisaties. De consultaties hebben concrete, beleidsrelevante input opgeleverd die in de regeling is verwerkt. De regeling is uiteindelijk ook getoetst door IenW, RVO, ATR en de Europese Commissie.

Hoofdstuk 10. Inwerkingtreding en openstelling

Gezien de behoefte om FID's tussen 2026 en 2028 te faciliteren, treedt de regeling in werking na vereiste staatssteungoedkeuring en na publicatie in de Staatscourant.

De regeling wordt gefinancierd uit het Klimaatfonds. De verplichtingen specifiek voor e-SAF worden in 2027 aangegaan; kasuitgaven volgen via mijlpaalbetalingen vanaf 2027 tot en met 2032. Het is mogelijk dat er na de openstelling middelen resteren. Indien daarvan sprake is, kan tot maximaal vier keer opnieuw een openstelling plaatsvinden en zullen de verplichtingen en kasuitgaven opschuiven. De verhouding kasverplichtingen en de meerjarenkasstroom sluiten aan op het mijlpaalregime en de projectschema's. Zo snel mogelijk zal worden aangegeven óf en zo ja, wanneer, een volgende openstelling plaatsvindt.

Voor e-SAF wordt de regeling opengesteld in de periode van 3 november 2026 tot en met 24 november 2026; uitvoering en betalingen lopen door conform mijlpalen. Voor geavanceerde bioSAF vindt de openstelling plaats op een nader te bepalen moment. Waar nodig kunnen, binnen begrotingskaders en staatssteunregels, latere openstellingen of aanpassingen worden voorzien om in te spelen op marktontwikkelingen en oplopende Europese bijmengverplichtingen. De regeling is tijdelijk van aard en beoogt de opschalingsfase te overbruggen; verdere uitrol moet primair door private investeringen worden gedragen.

De informatievoorziening na inwerkingtreding van de regeling, richting potentiële aanvragers verloopt via RVO.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1. Begripsbepalingen

Artikel 1 bevat omschrijvingen van de begrippen die in de subsidieregeling worden gebruikt. Hierbij is aangesloten bij de omschrijvingen die worden gebruikt in andere subsidieregelingen, zoals de

Stimuleringsregeling Duurzame Energieproductie en Klimaattransitie (SDE++). Voor de begrippen 'Geavanceerde bioSAF' en 'e-SAF' is gekozen voor een definitie die overeenkomt met de fiches. Door aan te sluiten bij de ASTM-definitie is zeker dat de luchtvaartbrandstoffen geproduceerd worden via de in de fiches beoogde routes en dat de luchtvaartbrandstoffen ook direct inzetbaar zijn in de sector om CO_2-emissiereductie te kunnen behalen. De definities van de Richtlijn hernieuwbare energie zijn gekozen om te borgen dat de luchtvaartbrandstoffen voldoen aan de gestelde duurzaamheidseisen en daarmee bijdragen aan de doelen uit de Richtlijn hernieuwbare energie en ReFuel. Ten overvloede wordt opgemerkt dat de begrippen die reeds zijn opgenomen in het Kaderbesluit onverkort van toepassing zijn op deze regeling.

Artikel 2. Doel van de regeling

In artikel 2 is het doel van de regeling beschreven, namelijk:

het stimuleren van voorbereidings- en realisatieprojecten voor de commerciële productie in Nederland, voor zowel geavanceerde bioSAF als voor e-SAF, door het verminderen van financiële en technologische belemmeringen die de totstandkoming van dergelijke projecten beperken en die voortvloeien uit de hoge investeringskosten, technologische risico's en onzekerheid over toekomstige marktomstandigheden.

Artikel 3. Subsidiabele activiteiten

In artikel 3 is bepaald welke activiteiten voor subsidiëring in aanmerking komen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen twee verschillende typen SAF, namelijk geavanceerde bioSAF en e-SAF. Dit onderscheid is van belang, omdat projecten zich op beide typen kunnen richten, maar voor de subsidietoekenning uitsluitend wordt gekeken naar het type SAF dat het grootste aandeel (ten minste 51%) van het verwachte productievolume vertegenwoordigt. Op basis daarvan wordt het project ingedeeld en beoordeeld binnen de regeling.

Verder is in artikel 3 verduidelijkt op welke specifieke investeringen de subsidie betrekking kan hebben. De regeling maakt daarbij een onderscheid tussen activiteiten in de voorbereidende fase (voorbereidingsprojecten) en activiteiten in de realisatiefase van een project (realisatieprojecten). Voor wat betreft de voorbereidingsprojecten komen met name kosten voor voorbereidende studies in aanmerking, zoals front-end engineering and design (FEED)-studies, die noodzakelijk zijn om tot een goed onderbouwde investeringsbeslissing te komen. Daarnaast kunnen loonkosten die direct samenhangen met deze activiteiten worden gesubsidieerd, tot het vastgestelde maximumuurtarief.

Voor wat betreft realisatieprojecten richt de subsidie zich op concrete investeringen in de totstandkoming of aanpassing van een productiefaciliteit voor SAF. Hieronder vallen onder meer de bouw van nieuwe installaties, de uitbreiding of conversie van bestaande industriële faciliteiten, en de aanschaf en installatie van procesinstallaties en ondersteunende infrastructuur. Ook activiteiten die noodzakelijk zijn voor het testen, in bedrijf stellen en operationeel maken van de installatie vallen binnen de reikwijdte van de subsidie. Eveneens komen loonkosten die direct verband houden met deze realisatieactiviteiten in aanmerking, binnen de gestelde grenzen.

Artikel 4. Subsidieplafond en steunintensiteit

In artikel 4 is het subsidieplafond vastgelegd voor beide typen SAF. Verder is in artikel 4 bepaald hoeveel de maximale subsidie per aanvraag bedraagt en hoe de maximale subsidie dient te worden berekend. Ten slotte is aangegeven op grond van welke staatssteunkaders de subsidie wordt gerechtvaardigd.

Artikel 5. Aanvraag

In artikel 5 is geregeld dat de aanvraag voor subsidie bij RVO kan worden ingediend met gebruikmaking van een door de minister beschikbaar gesteld formulier. Verder regelt artikel 5, in aanvulling op artikel 10, vierde lid, van het Kaderbesluit, welke gegevens en documenten moeten worden opgenomen in de aanvraag. Ten slotte is in artikel 5 bepaald in welke periode aanvragen kunnen worden ingediend.

Artikel 6. Verdeling van de subsidie

In artikel 6 is bepaald dat de subsidie wordt verdeeld op volgorde van binnenkomst van de aanvragen.

Artikel 7. Afwijzingsgronden

In artikel 11 en 12 van het Kaderbesluit zijn algemene afwijzingsgronden opgenomen. Onverminderd deze algemene gronden bevat artikel 7 specifiek voor deze regeling geldende afwijzingsgronden. De afwijzingsgronden zijn van toepassing op alle aanvragen die onder de regeling worden ingediend.

Artikel 8. Algemene verplichtingen subsidieontvanger

Artikel 8 bevat de algemene verplichtingen voor de subsidieontvanger, waaronder de start van het project binnen zes maanden na subsidieverlening en de verplichting om de voortgang jaarlijks en per kwartaal te rapporteren, met de mogelijkheid voor de minister om aanvullende toelichting te vragen. Bij de aanvraag moeten drie projectmijlpalen worden vastgesteld met planning en liquiditeitsbehoefte. Voor geavanceerde bioSAF-projecten geldt een maximale doorlooptijd van 48 maanden, waarbij vertraging leidt tot kortingen op de subsidie of in ernstige gevallen tot intrekking, tenzij sprake is van bijzondere omstandigheden buiten de invloed van de aanvrager. Daarnaast geldt een medewerkingsplicht bij controles, een verplichting van honderdtwintig maanden waarin commerciële productie en naleving van de duurzaamheidseisen moet worden aangetoond, en de verplichting om relevante wijzigingen onverwijld te melden.

Artikel 9. Productieverplichtingen en verificatie

Artikel 9 bevat de verplichtingen die gelden nadat de productiefaciliteit in bedrijf is genomen. De subsidieontvanger is gedurende 120 maanden verplicht de productiefaciliteit in bedrijf te houden en e-SAF of geavanceerde bioSAF te produceren overeenkomstig de eisen van de regeling.

De subsidieontvanger moet een administratie bijhouden waaruit het gerealiseerde productievolume en de naleving van de toepasselijke duurzaamheidseisen blijken. Jaarlijks moet hierover een rapportage worden ingediend die wordt voorzien van een verklaring van een onafhankelijke verificateur. De verificatie vindt plaats overeenkomstig het door de minister vastgestelde en gepubliceerde verificatieprotocol. Ook is geregeld welke gevolgen het niet behalen van de vereiste percentages gecertificeerd e-SAF of geavanceerde bioSAF heeft voor de hoogte van het vastgestelde subsidiebedrag.

Artikel 10. Begrotingsvoorbehoud

Vanwege het risico dat bij de vaststelling van de begroting van IenW door de Staten-Generaal onvoldoende budget voor deze regeling ter beschikking wordt gesteld is in dit artikel de opname van een begrotingsvoorbehoud in de subsidiebeschikking voorgeschreven.

Artikel 11. Voorschot

Artikel 11 bepaalt dat de minister een voorschot van 95% van het subsidiebedrag verstrekt, dat in vier termijnen wordt uitbetaald, waarvan de eerste termijn 15% bedraagt en binnen zes weken na de subsidiebeschikking wordt uitgekeerd. De resterende termijnen worden uitgekeerd op basis van de liquiditeitsbehoefte van de subsidieontvanger en zijn gekoppeld aan drie vooraf vastgestelde projectmijlpalen zoals opgenomen in de beschikking.

Artikel 12. Verplichtingen betreffende voorlichting

In artikel 12 is bepaald dat de subsidieontvanger medewerking dient te verlenen aan het verspreiden van de niet-bedrijfsgevoelige resultaten van zijn op grond van de regeling gesubsidieerde activiteiten. Verder is bepaald dat de subsidieontvanger niet-bedrijfsgevoelige resultaten die met het project worden opgedaan bij vaststelling van een project openbaar maakt in een verslag dat naar het oordeel van de minister van voldoende kwaliteit is.

Artikel 13. Subsidievaststelling

In artikel 13 is bepaald dat een aanvraag tot subsidievaststelling wordt ingediend door middel van een door de Minister ter beschikking gesteld formulier binnen 13 weken na afronding van het project. Verder is in artikel 13 bepaald welke gegevens moeten worden verstrekt bij het verzoek tot vaststelling.

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
V.P.G. Karremans